

נר לדוד - גליון 77

ד' סיון תשפ"ב

ערב חג אתן-תורתנו

בס"ד

ספרו הראשון בארץ ישראל של הסופר רבי דוד זריצקי ז"ל היה **"למעלה מן השמש"**. מיד עם בואו לארץ אל המנוחה ואל הנחלה לאחר שנות סבל ונדודים בגלויות סיביר וארצות המזרח, החל לכתוב ולהעתיק אל הדור אשר לא ידע, את יפי הווי חיי הישיבה, את דמויותיה, את הלך-רוחה, וסיפורים מפעמים שהתרחשו בין כתליו.

הספר, שמיד עם צאתו לאור הפך לרב-מכר, הודפס מאז באין ספור מהדורות, ועד היום הזה לא נס ליחו ורבים, גם מהדורות הצעירים בני ימינו, נהנים לשוב לקרוא ולהתמוגג מן התיאורים החיים הלבביים ולהפנים את המסר העמוק היוצא מבין שורותיו, שאין יתרון אלא לחיים של למעלה מן השמש, חיים של קודש, חיים של תורה – חיים של בן ישיבה.

לאחרונה התגלה, כי החלום והרעיון לספר את סיפור הישיבה קינן בקרבו של הסופר עודו תלמיד בישיבת ראדין. כתיבתו החלה בשנת ת"ש, בה גלתה הישיבה, כמו מרבית ישיבות ליטא ופולין, לויילנא, טרם הגירוש הנורא לסיביר. בכמה מעיתוני התקופה ("אידישער לעבן" הקובנאי ו"דאס יידישע טאגבלאט" הוורשאי, שהגיעו אלינו באדיבות "הארכיון היהודי") התפרסמו פרקים מן הסדרה "ישיבה'שע דערציילונגען" היינו "סיפורים ישיבתיים" באחד, ובשני תחת השם "פון די ישיבה לעבן" היינו "מחיי הישיבה", בהם מגולל הסופר סיפורים וחוויות מהווי הישיבה ומקורותיה. סיפורים אלו, שהעתיקים מהם, מן הסתם, לא היו לפני הסופר בכתובת הספר, היו למעשה התשתית הראשונית והמקדימה של הספר.

סיפור זה שלפניכם שהתפרסם בחודש ניסן ת"ש בעיתון "אידישער לעבן" – קובנא, מהווה פרק נוסף בסדרת סיפורי הישיבות. בסיפור מתאר הסופר את המעבר של הישיבה מהשנים הקדמוניות בהם בחורי הישיבות למדו בבתי הכנסיות, אכלו "ימים" אצל דיירי העיירות, וישנו בבתי המדרשות ובכל מקום אפשרי, אל התקופה האחרונה שלפני החורבן, בה הישיבות בנו בתים גדולים, בתי מדרש, אולמות לחדרי אוכל, וחדרים ללינה.

הסיפור נכתב כמובן באידיש ותורגם עתה על ידי המערכת לרגל חג השבועות – חג מתן תורתנו, הבא עלינו לטובה, ופורסם בעיתון ערב החג של "יתד נאמן".

בברכת חג שמח
מערכת "נר לדוד"

הריקוד עם הלבנה

מתוך הסדרה "סיפורים ישיבתיים"

מסביב דיברו כולם, רק ראש הישיבה ישב בדומיה כשידיו שלובות מעל ראשו. מדי פעם היה מרים את ידו האחת, מסיט את כיפתו הגדולה מעלה ומטה וממשיך לשתוק.

מבין הידים הזדקק חוטם צנום ומאורך. בשערותיו שהלכו והלבינו עוד שזור היה ברק של שחרורית נושנה. דומה היה כמו התיזו עליהן במברשת צבע נקודות שחורות. פיו נעלם לגמרי בתוך מעטה השפם והזקן העבותים. הלחיים הצרות והמחודדות היו כה חיוורות, עד שנדמה היה שאריג לבן מתוח על פניו, עוטף את העיניים, מגיע עד הצוואר ומסתיים תחת הכיפה הקטיפתית הגבוהה.

רוב ככל הזמן יושב היה רכון כלפי מטה בעיניים עצומות למחצה. רק כאשר קולות הנאספים התגברו וידיים החלו מתנופפים זה לעבר זה תוך כדי ויכוח, היה נושא את עיניו, מחייך חיוך קל ומשחיל בתוך ים הדיבורים את הערתו:

- "רק במנוחה... בלי מהומה יתרה!"

ושוב נעצמו עיניו כך שהכל סברו שאין הוא מבחין במאום...

אולם הוא ראה אותם, את כולם!...

מולו, חצי עמד חצי ישב – אלתר בליצער. בחור נמוך קומה, מהודר למראה, חבוש במשקפים אמריקאיות חומות על אפו הרחב. צווארונו הלבן הנוקשה בהק לעומת פניו הכהות. כמעט ולא היה ניכר בו היותו בן ישיבה, אלמלא ארשת האצילות המיוחדת שעל פניו, ארשת ששנות הלימוד הארוכות מאצילות על פניו של כל בן ישיבה – עצב דק חבוי בזווית העין, רטט קל בדיבור, חתירה תמידית אחר העומק בכל דבר, השתוקקות לומר תמיד את החידוש המשובח ביותר, והקשבה לזולת ביראת הכבוד.

ענינו של אלתר הי פתוחות לרווחה. בדברו לא הביט בפניו של ראש הישיבה אלא בארון הספרים שמעבר לו, כביכול מדבר הוא למאן דהו שעומד שם. ידיו החיוורות הצנומות החלו מתנופפות בחלל החדר, נגעו לזה בכובעו ולזה בשפת בגדו, לבסוף נותרו עומדות באויר כשהן מכוונות לעבר הארון:

"זוהי עוולה, זהו חטא נורא, שבחורים צריכים להתגלגל ולהתרוצץ כל כך בשביל המזון והשינה שלהם. בחור מבוגר, מילא, הוא כבר יודע להסתדר, אבל הצעיר, שלא מקבל מהבית כל תמיכה שהיא, ומהישיבה רק דבר מועט, מה יהא עמו, הֵא-א? בשביל כמה פרוטות צריך הוא לדרוש איזה דרשה ולספוג בזיונות?... היכן הוא ישן? בבית המדרש? – גם זו בושה וחרפה היא!... מדוע, אמרו לי" – רכן אלתר אל השולחן בבת אחת ושולי כובעו הגיעו עד לערימת הספרים שהיו לפני ראש הישיבה – "אם חלילה נראה מאן דהוא קורע דפים מהש"ס לעטוף בהם דגים מלוחים, או לוקח כרכי גמרא לסתום את שמשות החלון השבורה; אם חלילה נראה מישהו מגולל את גילי הקודש לעשות מהם מפה לשולחן, או שעם ספר מוסר היה מכסה את כד החלב הפתוח שהחתול לא ילקק אותו – הרי נקרע כולנו קריעה! הרב היה עולה אל הבימה ובנרות דולקים היה מחרים את העושה כן לדורי דורות. מה פירוש? היתכן? כך לבזות את התורה?! הֵא-א....!?" – משך קולו בחדות עד שנשנק – "אם כן, אמרו נא לי, רבותי, מדוע איננו דואגים וכואבים כאשר מתגוללים ש"סים שלמים, חבילות של ראשונים ואחרונים וארגזים מלאים בחידושי תורה. על התבן ועל הקש, בבתי מדרשים שונים, בחנויות ובמרתפים, שוכבים ש"סים חיים, והבעלי-בתים מנצלים אותם למלאכות בזויות, יהודיות קשישות מכסות בהם את חטאי נעוריהם, וסבורות שעבור כמה גרושים ניתן לקנות את כל הש"ס, את כל אותן עשר או חמש עשרה שנות העמל והיגיעה, בקור ובחום, ברעב ובצמא מתור דאגה וייסורים!..."

עמד לרגע, קימט את מצחו, הגביה מעט את מגבעתו, ועיניו עברו להביט בידיו של ראש הישיבה.

- "כהיום הזה אני כבר בחור מבוגר, יש לי 'חלוקה' מכובדת, חדר למגורים, שתי חליפות וכמה גרועים בכיס, אבל זוכר אני עדיין היטב את הזמנים בהם היה מאכלי במשך חדשים ארוכים לחם עם תה בלי סוכר... הייתי קונה זוג גרביים פעם אחת בשנה, ועד אז, כאשר נפערו חורים בחודי האצבעות, הייתי מושך את הגרב וכופל אותה. את צווארון החולצה הייתי הופך לצדו השני וכאשר גם הצד הזה השחיר הייתי הופכו שוב לצד הראשון. הייתי חותך מבד המכנסים למעלה כדי להטילא למטה. את נייר הסיגריה הייתי מותח עד לקצה כדי שאוכל לעשן יותר, וכשלא היה לי, הייתי מתרוצץ סביב הישיבה ומתחנן לשאיפת סיגריה מבחור שזה עתה קיבל את הסיגריה מחבר אחר. את הגלויות לבית כתבתי בכתב קטן וכל כך צפוף שהיו צריכים זכוכית מגדלת לקרוא את זה, משום שכסף לשלם עבור בול דואר נוסף לא היה לי..." פתע ננער אלתר – "הרי כולכם הייתם כן! אולם אף על פי כן, רציתי להעלות את זכרון אותם הימים, דווקא בשעה זו כאשר התאספנו לדבר, על מנת שהדברים לא ישארו בגדר דיבורים בלבד..."

מבטם של הנוכחים נותר מרותק לפנים של אלתר, פנים שקרנו בהרבה צער וכיסופים – גם לאחר שאלתר עצר בבת אחת את דבריו ודמם...

הוא נותר לעמוד עוד זמן מה בידיים מתוחות ובעיניים פקוחות, פניו הצנומות הכהות כמו קפאו ושפתיו נחתמו ברעדה שקטה שכזו שאף אחד לא שמע...

ב

הדממה אפפה את כולם, תקתוקי השעון הגדול שעל הקיר היו כמו מנגינה חרישית המשתפכת מעל ראשיהם, ובמוחו של כל אחד צפו זכרונות מאותם ימים של פעם. אכן, היו אלו ימים של עוני, רעב, קור וחוסר אונים, אבל בלב כולם שררו כיסופים וגעגועים לאותם הימים. משל לעשיר המתגעגע אל הימים בהם היה עני ודל, אבל מאושר, מלא במרץ ובתקווה, כך היו הם מתגעגעים לאותם ימים ולילות,

כשבכיס שכן רק הרוח, אבל בעיניים נצנץ ברק של אושר; כאשר הצמא היה מנגן, אבל הלב היה שר בהתלהבות. ארוחת הצהרים היתה אמנם מורכבת רק משלש פרוסות לחם עם מלח ומים, אבל מהי אותה ארוחת צהרים דלה, מול החידושים הכבירים בלימוד, מול השיעורים והעמל להבינם. באיזה להט היו לומדים אז, באיזה חשק. באיזו כמיהה וכיסוף היו משליכים את הלילות אחר הגו. הימים היו רודפים זה אחר זה כמו רוח סערה, זמן אחרי זמן, ובארגז היו צומחים מחברות של תורה...

חיים! עשיה! עולם! אלה הם מושגים שעמדו ברקע הרחוק. מדברים שיש היכן שהוא מחוץ לישיבה, מקום ששמו עולם, שם אנשים חיים ורצים, מתים ונולדים. השמועה אומרת שיש גם אנשים עליזים, שיכולים לצחוק לפעמים בקול רם. הבחורים היותר מבוגרים יודעים לספר שיש שם מקומות בילוי, בתי שעשועים וגינות נוי, ושמסתובבים שם כל כך הרבה אנשים שיכולים להעביר חודשים בלי לבאר אפילו רמב"ם אחד, ואין הם חשים תחושת סיפוק ואושר בלתרץ צע"ג של רבי עקיבא איגר...

הרבה ברואים יש בעולמו של הקב"ה, אבל, נעבאך, אומללים הם, מה הם יודעים...

האם קיים אושר נשגב יותר כמו אחרי לילה שלם של 'משמר'? האם יכול הלב שלא לפקוע מרוב שמחה כאשר מצליחים לתרץ קושיא חזקה?

- זכרונות...

היום החיים עומדים למולם, והזכרונות נותרו מאחור. נדמה היה לכל היושבים מסביב לשולחן, עם המצחים העמוקים והעיניים החכמות, עם החיוך הקל על השפתיים, והאצילות הנסוכה על הפנים, שכל זה לא היה אלא חלום, ובחלום נצצו הרים מזהב עד שבאה המכשפה, חטפה אותם במחי יד, והותירה להם רק את הכמיהה והגעגוע...

ג

ראש הישיבה נשא את פניו החיוורות, השקטות, הוריד את ידי מראשו, ובתורו אחר שעה כלשהי, אמר בלחש:

- "נתאספנו על מנת לשוחח, והנה אנו רק שותקים וחושבים על מה שהיה פעם..."

הוא חייך בדברו - -

- "אף אני נזכרתי בדבר מה מצעירותי. הייתי אז צורב כבן שבע-עשרה, וראש הישיבה שם עינו עלי. פעם אחת התווכחנו אחרי השיעור, אני סברתי שהביאור ברשב"א עליו הוא הניח את היסוד, אינו נכון, והוכחתי את דברי בשורה ארוכה של ראיות. ראש הישיבה, עודו עייף וממורט לאחר השיעור המתיש, הצדיק את שיטתו וסתר את כל ראיותי אחת לאחת. לא היתה לי תשובה סדורה לדבריו ומלבד זה אף לא היה בי העוז להמשיך להתווכח. הרהרתי בדברים כל היום בסובבי בין העמודים, ושוב לא היה לי ספק שהצדק עמי. גמרתי בדעתי שמחר בבוקר, כאשר ראש הישיבה יתאושש מהשיעור, אניח לפניו שוב את הפשט שלי ברשב"א.

עייף ויגע מעמל היום נשכבתי במיטתי בשעה מאוחרת בלילה, ומיד נרדמתי... אלא שרגעים ספורים אחר כך, נקרעו חבלי שינתי עקב דפיקות חזקות בחלוני. מבוהל אצתי אל החלון, שתי ידיים דקיקות סרטו את הזוגיות. הזקן התנוודד ברוח העזה ונעצר בשמשת החלון, המשקפיים היו מעל לעיניים, והכיפה בקושי החזיקה מעמד על הראש...

- הראש ישיבה!...

נעשיתי כל כך מבולבל, עד שבמחילה, רצתי אל הכניסה בבגדי הלילה שלי... הוא נכנס, נתקל במפתן והכיפה הגדולה נשרה לארץ. בתוך החשיכה חיפשתי ומצאתיה, אינסטינקטיבית הניחה על ראשו ובידיו גישש למולו עד שנתקל בי.

"דומני, כי הצדק עמך, וויזנער... לפני השינה נזכרתי וחשבתי על כך, נדמה לי... מילא... אלא שצריכים אנו לעיין שוב בדברי הרשב"א... אני מקוה שאין לך תרעומת על כך ששלפתי אותך מתוך מיטתך, אלא שהרשב"א שלי נמצא בחדר השינה ואיני רוצה להעיר את רעייתי, היא לא בקו הבריאות, לא עליכם. כן, דומני שאתם צודקים..." - הוא דיבר מהר בעודו חומק לחדר הכניסה. תוך כדי דיבור התלבשתי ויצאנו יחדיו להיכל הישיבה.

אלא שהישיבה היתה נעולה.

טיפסתי על אדן החלון. ראש הישיבה תמך בי מאחור (בעודו ממשיך לטעון שגם ללא הביאור שלו ברשב"א השיעור עדיין טוב...) ובמשיכת בריח הצלחתי לפתוח את החלון. רציתי לקפוץ ולהיכנס, אלא שלפתע הרגשתי שידי של ראש הישיבה עזבוני, והוא ממלמל משהו ברוסית...

הסבתי את גופי אחורנית וראיתי למולי שוטר גבוה ורחב גרם עם רובה בידו, אחוז בראש הישיבה בצאוורו, וגוררו לכיווני כדי לתפוס גם אותי ולהורידני מן החלון...

- "הנה, זידים", הרעים השוטר בקולו, "אדם כה מבוגר ועדיין גנב! כאן זה בית ספר. מה גנבתם? זה הרי נורא, לגנוב ממקום קדוש, נוכלים בני בליעל, יהודים - אל בית המשטרה!"

שנינו לא היינו דוברים רהוטים של השפה הרוסית, וכל נסיונותינו להבהיר לו שכל מה שרצינו היה להיכנס לקחת ספר, ושהוא הרב של הישיבה ואני תלמידה, לא הועילו מאומה.

- "אני מכיר את הקונצים שלכם", אמר השוטר בחשיבות ודחף את שנינו קדימה, "המפקד כבר ישמע אתכם. אני איני יודע מאומה, תפיסה היא תפיסה..."

רק בשעות הבוקר התברר כל הענין, ושחררו אותנו.

"כך היו שקועים פעם בלימוד", סיים ראש הישיבה בחיוך, "אלא שזכרונות לא באנו לספר, אלא התוועדנו כדי לשלוח בחורים לעיירות הסביבה לאסוף כספים עבור בניית בנין לישיבה, מי מתנדב?..."

ד

בנין הישיבה הלך ונבנה לאטו, בעמל רב.

כל עגלה של לבנים אותה הביאו, כל נדבך שהתרומם בכותל, היו מקור של שמחה גדולה. זקנו של ראש הישיבה הפך במרוצת החדשים האחרונים כולו לבן, הקמטים סביב עיניו התרבו והתעמקו, אלא שבקמטים הללו נוספה מלבד הדאגה גם עליצות של שמחה. השערות הלבנות שחקו לכולם בפנים, וכאשר הרבנית פרכה ידיה ביאוש בטענה שכבר שבוע אין לה חלב לתת לקטנטנים, היו הקמטים מתכנסים ומתכווצים, העינים מאירות, והשפתיים הדקות רועדות מהתלהבות:

- "שטיא את... ראי איך הבנין צומח... כבר מאות שורות לבנים הניחו, החלונות כבר הוקבעו בבנין. אתמול קיבלתי תרומה עבור חמש חבילות פח.... מה שייך חלב? חלב! זה הרי רק חלב! אבל הלבנים...!!!!"

כולם ידעו שהוא מכניס אל הבנין את עצמו, את כל ישותו, את שמחתו ואת ייסוריו. את עמלו רב השנים הוא יורק ומדבק על ידם אבן לאבן, שורה לשורה, אפילו הפועלים ידעו זאת, וכאשר היו רואים אותו בשחר צועד אל הישיבה לתפילת שחרית היו צועקים לו מהפיגומים בשמחה:

- "רבי!!! כבר עברנו את החלונות!!!..."

היה ראש הישיבה מכנס את זקנו הלבן, מחייך אל הלבנים האדומות, אל הפועלים המרופטים, אל העמודים הדקים של הפיגומים, ובהביטו אל התכול האין סופי של השמים, היה מרים את ידו ומשיב בקריאה רמה:

- "ה' יעזור, אחי... עוד נשתה לחיים ונצא בריקוד..."

מן העיירות החלו הבחורים לחזור בלחיים שמוטים וגרונות ניחרים, עם נדבות לבנין. ימים אחדים היו מסתובבים בראשים מורכנים, כמו אינם מסוגלים לעכל את הבקשה לקבץ נדבות, אלא שהחיוך של ראש הישיבה היה מעוררם לחיים וכעבור כמה שבועות היו מצטרפים אף הם לאחרים בנסיעתם על פני העיירות.

שיחם ושיגם של הבחורים, חיוכו של ראש הישיבה, בכיו של הילד הקטן שרצה לשתות חלב ולא היה לו, נכנסו אל תוך עמודי השיתין של הישיבה. ביחד עם הניגון של הפועלים, היה המבט המתגעגע של הבנאי חודר אל תוך הלבנה, ושורה אחר שורה מטפס...

- "כבר אוחזים בגג!!!"

- "את קורות הגג הנחנו!!!"

- "עשר יריעות פח כבר מונחים על הגג!!!"

לא. הרעש הגדול הנשמע באותה שעה אינו בא ממכות פטישי עץ על הפח, אשר מהם בוקע, כדרכו של עולם, קול רעש גדול של צליל מתכתי, ההופך לאטו להד הנמוג והולך. לא כי אלא הקול היוצא מתחת הפטישים על גג הישיבה הוא קול אדיר היוצא ממאות פיות הבחורים הלומדים, נדחס בין ארבעת קירות הישיבה, נדחק תחת התקרה הנמוכה, מתפרץ כקול רעם גדול מהחלונות הפתוחים ומתמזג עם קול הפטישים בעבודתם. והיה הקול כל כך נעים ומלבב, כל כך לבבי וקרוב, שלו אלתר בליצער לא היה בוש – היה הוא – בחיר בחורי הישיבה, אשר מדברים בו נכבדות (וזה כבר די קרוב) עם בתו של ראש הישיבה – חוטף לו יריעת פח מגג הישיבה ורוקד בעליצות סביב בור הסיד, בין עמודי הפיגומים, על הררי החול ופסולת הבנין...

אלא שעל כתפיו של אלתר מונחים עשרות ספרים ומאות חידושי תורה. הם מכבידים עליו ואינם מניחים לו לעשות כחפצו. בארשת חשיבות ונענוע קל, מסיט הוא את ראשו למעלה, אוחז בידו האחת את מגבעתו שלא תשמט ארצה וקורא:

- "הי, אחים, ה' עמנו!!!"

הם, מבלי לראות היטב מיהו העומד מטה, הרימו את פטישיהם לגובה וענו בחיוך:

- "תודה לך בחור, מוטב שתשב ללמוד, ראש הישיבה מגיע..."

ה

נו, מילא, וכאשר אין שמשות בחלונות אי אפשר לישון בינתיים?...

- "אם ה' עזר עד השמשות, הוא יעזור גם הלאה, אני אישן כאן היום".

הריח של קורות המרצפות הרחבות שיכר את הציבור. הם עמדו סביב ראש הישיבה ובעינים קרועות הביטו סביבם.

כן, אלו הן כתלים, ארבעה כתלים מלבנים אדומות. זה לא חלום, הנה, גש אליהם ומשש את הלבנים בידך. הגג אף הוא מקורה, קורות קטנות אמנם, אבל בכל זאת תקרה. החלונות עומדות במקומם אלא שמשות טרם קובעו בהם.

- רבונו של עולם!

הם עצמם לא חשו כיצד ידיהם נתחבו זה בזה, כיצד רגליהם נתקבצו יחדיו מעל הרצפה הלבנה המבריקה. הניגון התפזר במהירות בתוך החלל הריק של האולם הגדול, המיועד לאולם הלימוד, מילא את כל פינותיו, את כל שקעי כתליו, ומשם חזר והצטרף למעגל הריקוד...

- וטהר לבנו... לעבדך, לעבדך... לעבדך, ב-א-מ-ת!...

אלתר יצא מהמעגל, בצעדים מתנודדים פנה אל החלון ובעינים עצומות למחצה הביט דרך החלונות הפתוחים אל הרחוב בחוץ...

דממה שררה.

באופק הרחוק חתך קו עננים דק את תכלת השמים ונתלה עליהם בקושי כמו עומד להתעלף, עוד רגע קט והוא יפול על האדמה. מעל ראשי הגגות של הבתים הנמוכים התרומם צווארו הדק של עץ אורן יתום, שחש זר ובודד. משמאל כרע ענף אילן תחת המשא הכבד של פירותיו, ולהקות של עופות פורחים השתעשעו בין ענפיו.

אלתר עצמו לא ידע, מדוע דוקא ברגע זה הוא נזכר בשנות ילדותו, בחלומותיו, בלילותיו מרוטי השינה, בביתו שמעבר לגבול ובמבטא האחרון של אמו...

הוא בכה.

היה זה בכי של שמחה. דמעות של אושר...

1

נשארו כולם ללון, אלתר וכל החבורה – חבורת המייסדים שהשתתפו באסיפה הראשונה של ועד הבנין. הם לא הניחו את ראש הישיבה לבדו...

אך הטיבו ראשם על כרי התבן ומיד נרדמו...

אלתר חש בשנתו, שמאן דהו מושך ממנו את בגדיו, נדמה היה לו שאדם גדול ממדים עומד מעליו ונושף עליו בקור כזה שמרעיד את כל גופו, הוא שלח אליו את ידו ומיד קפאה גם היא. פתע החל אותו האיש צוחק בקול רם ובצליל מוזר, שאלתר הרגיש כאילו הקול מצליף לו על פניו... הוא ניסה להתרומם, חבלי-עבות של קפאון תפסו אותו וכפתו אותו כל כך מהר עד שלא יכול היה בשום אופן לקום ממקומו. הוא חש שהקור אופף אותו מכל צדדיו, חודר עד הלב ומקפיא גם אותו...

- ק-ר-ר-ר-ר-ר!!...

- "נו, אז מה אתה ישן ומדבר לעצמך מתוך שינה, כשכל כך קר לך?..."

הוא פקח את עיניו ובחפזון קם ועמד, הביט סביבו והתיישב בתמהון, רועד כולו מקור... מסביבו עדיין נותרו כמה ישנים עטופים בסודרים ורועדים בשקט...

- "מלמלת מתוך שינה... אלתר!..."

- "הא, באמת?"

- "קר לך?"

- "נורא... קרה שכזו!..."

- "אנחנו פשוט קופאים... שעשוע הוא לישון בלי חלונות? הלילה קר, כבר סתיו..."

- "אז מה עושים?"

- "הבה ונדבר בלימוד..."

- "אמור משהו, אלתר!..."

הוא ניסה לומר משהו, רצה להגיד את מה שאמר היום בבוקר לפני בני החבורה, אלא ששיניו נקשו זה בזה, והמילים התגלגלו מבין השינים הרועדות, שבורות וחבוטות...

- "אי---ני י--כו--ל!..."

לרגע נפלה דממה.

- "יודעים אתם מה?" קרא אחד הנוכחים, "בואו ונצא בריקוד!..."

- "אתה משוגע?!..."

- "מי יודע אם עוד פעם נחיה כזאת שמחה" – משך מילותיו באיטיות מתוך מחשבה – "ברונפן אין לנו, מילא, אבל לרקוד אנו יכולים..."

- "למרות הכל אנו נתחמם!"

הקורות נתרעדו בקצב התנועות, התקרה הרחבה חייכה לעצמה ונדמה היה שהתרוממה מתוך שמחה. הכתלים האדומים העצומים כמו נתקרו, חיבקו את המעגל הקטן המשתלהב והביטו בעיניים אדומות על הגופים המתנועעים. החושך דחק עצמו לפינות, מפחד להתנגש בעיניהם הנלהבות...

- בורא עולם ב--קנין, אֵי, השלם זה ה--בנין!

הרגליים התרוממו מאליהם בלי להרגיש, הניגון גלש מפיותיהם כמו אשד מים סוער, נתקע בכתלים והתפרץ החוצה דרך החלונות הפתוחים אל עבר החלל, שם לכד אותו הלילה השקט, אסף אותו אל חיקו ודחק אותו אל עבר האין-סוף.

הלבנה הסקרנית לא יכלה עוד לעצור. היא קפצה מבימת השמים, התגלגלה על מפתן החלון ודרך קרעי החלונות הריקים הכניסה את ראשה אל חללה של בנין הישיבה.

היא נתחייכה, נדחפה בחזקה על גבות האנשים, נדחקה בין רגליהם המקפצות, הניחה ידים ארוכות כסופות על כתפי הרוקדים ורקדה יחד עמם...

אידישער לעבן. ניסן ת"ש

להוספה לרשימת התפוצה

נא שילחו את המילה "הוספה"

לתיבת המייל "נר לדוד" – nerledovid@gmail.com